

KRONIK

Stærkere regler om mediation ved maritime tvister på vej

Dagens kronikører er begge medlem af Nordic Offshore & Maritime Arbitration Association

Af advokat Peter Appel og forhenværende højesteretsdommer Jon Stokholm

De nordiske lande er historisk set stærke søfartsnationer og har en lang tradition for at løse søretlige tvister. Voldgift har altid været brugt og er i den nordiske tradition et smidigt og effektivt redskab til at løse tvister. Dette er i modsætning til voldgift i England, som indebærer en processuelt tungere og dyrere proces. På baggrund af et bredt samarbejde mellem blandt andet forskellige interesseorganisationer, samt advokater og dommere fra de nordiske lande, blev der derfor i 2017 søsat en ny forening: *Nordic Offshore & Maritime Arbitration Association* (i daglig tale "Nordic Arbitration"). Tanken var gennem et nordisk maritimt voldgiftsinstitut at udnytte den samlede nordiske pool af maritim offshore juridisk ekspertise.

Formålet med foreningen var derved at sikre og fortsætte en høj faglig kompetence og omkostningseffektiv tvistløsning for kommercielle tvister inden for offshore og den maritime sektor. Traditionelt har store dele af tvistløsningen i Norden inden for offshore og den maritime sektor fundet sted som *ad hoc* voldgift. Det har betydet, at der ikke har været en fast ramme for voldgiften. Med Nordic Arbitration skabtes en institutionaliseret men stadig pragmatisk adgang til at få løst tvister inden for offshore og den maritime branche. Reglerne er siden blevet opdateret til en 2021-udgave, ligesom der også er kommet et sæt regler for Fast Track Arbitration.

Flere fordele

En af fordelene ved voldgift efter Nordic Arbitrations regler er bl.a., at der ikke er nogen administrationsgebyrer for parterne. Nordic Arbitrations regler for voldgift har vist sig så succesfulde, at de allerede i 2019 blev inkorporeret som standard tvistløsningsklausul i Nordisk Plan. I dag er reglerne også inkorporeret i Danske Maritimes standardbetingelser. Det er derfor også forventeligt, at Nordic Arbitration fremover vil blive en vigtig tvistløsning i branchen. De første voldgiftssager under Nordic Arbitration er nu afgjort, og domsuddrag findes på Nordic Arbitrations hjemmeside.

To nye komiteer

Seneste udvikling i 2023 er, at Nordic Arbitration styrkes processuelt med etableringen af to nye komiteer, ligesom Nordic Arbitration har vedtaget regler om mediation. Disse nye tiltag beskrives nedenfor.

Som led i at sikre at Nordic Arbitra-

tion fortsat udvikler sig, og at standarden for tvistløsningen forbliver høj og omkostningseffektiv, har Nordic Arbitration nu nedsat en "Standing Revision Committee" (eller blot SRC) og en "Procedural Committee". Begge komiteer vil fremover være faste bestanddele af Nordic Arbitration i tillæg til Nordic Arbitrations Board of Directors.

Formålet med den nye Standing Revision Committee er at sørge for, at Nordic Arbitrations regelsæt og *best practice guidelines* forbliver markedsledende og dermed, at parter, som vælger tvistløsning efter Nordic Arbitrations regler, altid vil have de mest opdaterede og omkostningseffektive regler. SRC komiteen skal derfor fremover gennemgå Nordic Arbitrations regler og guidelines mindst hvert tredje år, ligesom medlemmerne af komiteen til enhver tid kan foreslå ændringer og opdateringer til Nordic Arbitrations Board of Directors. Komiteen består af fem medlemmer, hvor bl.a. den svenske Højesteretsdommer Johnny Herre, den norske professor Amund Bjøranger Tørum, og fra dansk side Professor Peter Arnt Nielsen indgår.

Den anden nyligt nedsatte komité er "Procedural Committee". Formålet med denne komité er at assistere voldgiftsdommerne i processuelle beslutninger, hvilke voldgiftsdommerne ellers ofte er alene om at træffe. Voldgiftsdommerne får derved fremover støtte fra den processuelle komité, som har indgående kendskab og praksiserfaring med Nordic Arbitrations regler, til at træffe korrekte processuelle afgørelser. Dette skaber øget transparens og forudsigelighed ved afgørelsen af processuelle forespørgsler eller tvister. Denne komité består ligeledes af fem medlemmer, bl.a. den danske Højesteretsdommer Jon Stokholm, ligesom Johnny Herre og Amund Bjøranger Tørum er gangangere.

Nye regler om mediation

Med disse to nye komiteer styrkes Nordic Arbitrations fortsatte udvikling markant.

Mediation er en fordelagtig måde at søge kommercielle uenigheder

løst. Der kan meget hurtigt nås en afgørelse (hvis parterne under mediators ledelse kan blive enige), og parterne kan bevare en god kommerciel relation trods tvisten. Derudover er mediation ofte også en billigere løsning end voldgift. Som noget nyt har Nordic Arbitration derfor nu vedtaget et sæt regler om mediation som supplement til reglerne om voldgift. Reglerne er udarbejdet i overensstemmelse med UNCITRALs regler om mediation 2021, og er dermed udviklet på baggrund af internationale standarder for mediation.

Under Nordic Arbitrations nye regler om mediation er der mulighed for at udpege en eller flere mediatorer alt afhængig af tvistens kompleksitet, behovet for særlig ekspertise eller lignende. Har parterne ikke aftalt andet, vil der dog kun udpeges én mediator, som så vidt muligt udpeges af parterne i fællesskab og alternativt af Nordic Arbitration. Som noget særligt ved Nordic Arbitrations regler om mediation, har mediators rolle i medfør af Nordic Arbitrations regler mulighed for at komme med en udtalelse vedrørende mediators vurdering af det forventede udfald af sagen. Parterne vil dermed få mulighed for at få et realistisk bud på en løsning af sagen, hvorved parterne måske hurtigere vil kunne nå til enighed om en forligsmæssig løsning. Dette til forskel fra mange andre typer af mediation, hvor mediators rolle ofte ikke giver sin mening til kende, men alene "medierer" mellem parterne.

Ofte er det tilfældet, at parter ikke ved tvistens opståen overvejer muligheden for mediation, eller også er tiden helt simpelt ikke moden til, at parterne kan mediere. Med Nordic Arbitrations regler om mediation er der derfor indarbejdet mulighed for, at parter, som har påbegyndt en voldgift, kan overgå til mediation. Dette kan f.eks. ske, når parterne er ved at nå et stadie, hvor sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at parterne kan se, hvor sagen bærer hen. Skulle parterne her vælge at overgå til mediation, og finder de en løsning på sagen, er det derfor også efter Nordic

Arbitrations regler om mediation blevet muliggjort, at parterne efterfølgende kan tage forliget til voldgiftsdommeren (eller voldgiftsdommerne), hvorved voldgiftsdommeren kan afsige kendelse efter forligets indhold. Derved opstår en synergieffekt mellem Nordic Arbitrations forskellige regelsæt, idet parterne får mulighed for at få deres forlig i form af en voldgiftskendelse, og derved styrke mulighederne for at få forliget håndhævet på tværs af landegrænser.

Har parterne ikke påbegyndt en voldgiftssag inden mediation, er udgangspunktet, at parternes forlig tjener til fuldbyrdelse. Nordic Arbitrations mediationsregler tillader imidlertid også her, at parterne ved enighed kan udpege mediators rolle til voldgiftsdommer, hvorefter mediators rolle (der nu agerer som voldgiftsdommer) kan afsige kendelse efter indholdet af parternes forlig. Dette sikrer ligeledes øgede muligheder for håndhævelse af forliget.

Nordic Arbitrations nye regler om mediation kan både stå alene og i samspil med Nordic Arbitrations regler om voldgift.

Voldgiftsklausul kontrakter

At påbegynde en voldgift under Nordic Arbitration reglerne forudsætter, at der er indgået aftale herom. En sådan aftale kan indgås på ethvert tidspunkt, herunder når tvisten er opstået. Det er dog ofte langt nemmere at aftale, inden tvisten er opstået, og det bør derfor indgås som del af overvejelserne ved aftaleindgåelse, om Nordic Arbitration bør være modellen for tvistløsning. Henset til ovenstående fordele er det derfor også vores anbefaling, at der i kontrakter inden for offshore og den maritime sektor fremover inkorporeres en klausul om, at tvister skal løses efter Nordic Arbitration-reglerne.

Det er naturligvis altid vigtigt at rådføre sig med sin advokat for at sikre, at aftalen passer til den pågældende kontrakt. Ønskes mediation, findes der på Nordic Arbitrations hjemmeside også en modelaftale for udpegning af en mediator.

Mediation er en fordelagtig måde at søge kommercielle uenigheder løst. Foto: Søren Lund Hviid